

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

412.21

Szerző: *Sy.*Cím: *Mindent ellop a közönség...*

Idő

"1925"

Forrás:

Szózat

Személy

Helyszám

Mindent ellop a közönség

1925. 8. 1.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

A főváros kertészete a nehéz viszonyok között is pompásan működik

(A Szózat tudósítójától.) Van sok olyan teljesítmény, amelyet meg nem becsülünk, csak egyszerűen tudomásul vesszük, hogy meg van, de hogy milyen nagy körültekintés, fáradozás szülte, azzal alig törődünk. Ilyen többek között a fővárosi kertészet. Budapestnek van néhány szép parkja, ligete, nyilvános kertje, bár sajnos, még nem jutottunk el odáig, ameddig a szomszédos volt császárváros — Bécs — fejlesztette ki hasonló higiénikus humánus berendezéseit.

Nálunk sokkal később merült föl a parkok és nyilvános kertek szükségessége mint Bécsben s így nem is csodálható elmaradottságunk. Nagyon sok létesült ezen a téren is a sokat szidott és ócsárolt keresztény város házi uralom alatt, míg a háború és a forradalom, de különösen a kommunizmus idejében szinte helyrehozhatatlan károk érték a főváros parkjait.

Lopkodják a karókat

De adjuk át a szót Ráde Károlynak, a főváros agilis kertészeti igazgatójának, aki munkatársunknak a következőket mondotta:

— A háború alatt a különböző korlátozások következtében nagyon sokat szenvedtek parkjaink. Elsősorban a rendszeres öntözés hiányát synylette meg a növényzet. De ezt a nehéz periódust talán megúszták volna parkjaink, ha a kommunizmus alatt nem uralkodott volna ezen a téren hallatlan vandalizmus. A Városligetben, valamint a többi parkban mintegy húszezer fát vágott ki a lakosság és tüzelt el. Hosszúévek fáradságos mun-

kája szükséges még, hogy ezeket a hiányokat pótolhassuk.

— A legnagyobb hiba magában a lakosságban rejlik, mert minden fáradozásunk kárba veszt, ha az nem segíti elő munkánkat. Az utcafásításoknál látjuk még ma is a pesti közönség nemtörődömségét, sőt helyenként valódi rosszakaratát. A faiskolákból kikerült fiatal fák még támaszra szorulnak „nyilvános életük” első éveiben. Különösen a külterkeken máról holnapra tűnnek el a karók száza. A lakosság éjnek idején kiássa a karókat és eltűzeli.

— Kísérletet tettünk cementkarókkal is, ezek azonban különösen esztétikai szempontból nem nagyon váltak be. A cementkarók aránylag vastagok, ennek következtében nehezek, mélyen kell őket a földbe beásni, hogy ki ne dőljenek. Nagy súlyuk miatt nehéz természetesen a szállításuk is.

Gyerekek, kecskék és kutyák

— De más veszélyek is fenyegetik a háborús viszonyok következtében a külterkeken fiatal fáinkat. A nagy tejhiány miatt ugyanis nagyon sok család tartott kecskét, amelyet napközben kiengednek az utcára. A hét-nyolc évig faiskolában nevelkedett fiatal fácskát — amely tehát már rengeteg pénzében van a fővárosnak — egy óvatlan pillanatban megrágja a kecske és a fácska rövidesen elpusztul. Különösen az intelligens magyar közeposztály feladata volna, hogy kultúránk védelmében segítségünkre legyen és részben jó-

indulatú figyelmeztetéssel, részben esetleg a rendőrörszemek figyelmének felhívása által igyekezze a nehéz munkát megkönnyíteni.

— Sok kárt okoznak a gyermekek is a parkokban, de még többet a kutyák, amelyek nyomain kiég a fű és egyéb növényzet.

Négyezer pad várja a fáradt embereket

— Nehéz a helyzete a kertészet vezetőségének a padok ügyében is. A padokra mindenféle szempontból szükség van, viszont különösen a padok környékén pusztul ki minden nehezen létesített növényzet. De nemcsak a növénykultúrát pusztítja a pesti közönség, hanem a padokat is pusztítják, amelyeknek falalkatrészeit föltűzeli, az öntöttvas részeit pedig értékesítik, vagy eldobálják.

— Hogy ezt a romboló munkát megakadályozzuk és a közönség kényelmére mégis biztosíthassunk ülőhelyeket, újrendszerű padokkal kísérletezünk, amelyeknek alapja vasbeton és csak az ülő- és támlafelülete elmozdíthatatlanul megerősített fa. Ezek a padok azonban óriási összeget emésztenek föl. Jórészt saját rezsiben előállítva és fölszerelve, háromnegyed millió koronába kerülnek. Itt is nagyon elkelne az intelligens közönség védelme és támogatása.

— Üres tereinket is fásítjuk, gyepesítjük. Még 1923-ban kezdtük meg a Tisza Kálmán téren a munkálatokat és úgy terveztük, hogy négy év lefolyása alatt fogunk az egész térrel elkészülni. A siker azonban túlbuzgalomra serkentett és már az idén befejeztük a nagy munkát. Így eggyel megint gyarapodott a főváros szép tereinek száma.

Még számos érdekes — és a budapesti közönségre, sajnos, nagyon is jellemző — apró részletet említett föl a főváros kertészetének tudós és lelkes igazgatója, aki bár német származású, de minden erejével a magyar főváros szépítésén fáradozik.

Tanulságok

A magunk részéről is van megjegyezni valónk. Külföldön mindenütt föltűnőek a szép és rendezett parkok, kertek, amelyek oázisként terülnek el a városok nagy körengetegei között. Ezt mi is elérhetjük, mert ha szegényebbek is vagyunk, mint a nagy nyugati fővárosok, leleményesség és szorgalom, valamint tudás tekintetében mi sem szoruhunk támogatásra. *De ehhez elsősorban is a nagyközönség legszélesebb rétegeinek pártfogása kell, amely maga nem tűri a szabálytalanságokat és amely nem a renitenskedő, hanem a rend embereinek pártjára áll, ha valaki kárt okoz a növényzetben vagy egyébként.*

És teszi ezt mindenki a maga jól fölfogott érdekében, mert nyilvános kertjeink és parkjaink mindnyájunké, amelyhez mindnyájunknak egyformán joga van, de amelyek védelmezése mindnyájunknak egyformán kötelessége is. Ha a megértésnek erre a fokára fog a fővárosi közönség eljutni, a mi kertjeink is szépek lesznek, mint a külföldiek, gondozottak, mint a nagy nyugati fővárosok parkjai.